

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Censuræ absolutionis forma.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

Alioquin peenitens reincidit in novam censuram. Nec refert quod sublato morbo satisfecerit parti læsæ; debet enim se obedientem exhibere. Remanet tamen absolutus, si Confessarius ex oblivione, vel negligentia hoc onus se præsentandi non injunxerit. Quod si in articulo mortis absolutus fuerit vi alicujus privilegii aut Jubilæi, non tenebitur se præsentare Superiori. *Ibid. n. 11. & seq. usque ad 16.*

81. Absolutio ad reincidentiam dicitur ea, quâ positâ iterum inciditur in censuram, nisi præstentur ea quæ præscribuntur; & absolutus ad reincidentiam vitandus est, postquam neglexit se præsentare. *Ibid. n. 17. & 18.*

82. In absolutione casuum reservatorum tradita in mortis articulo, exigenda non est cautio præsentandi se Superiori. *Ibid. n. 19.*

83. Invitus positivè, aut ignarus, sublatâ contumaciâ propter quam ligabatur censura, potest à censura absolvi, si spectemus naturam censuræ, quia sicut censura ferri potest in invitum, ita potest ab invito auferri. Similiter absens localiter validè potest absolvi. *Ibid. punct. 4. num. 3. & 4.*

Absolutionis censura forma.

84. Ad absolutionem censuræ non est necessaria certa, & determinata forma verborum; sed sufficiunt quæcumque verba ore prolata, vel in scriptis expressa & exarata, quibus sufficienter exprimat absolutio; quare sufficerent hæc verba, *te absolvo*, aut, *ego te absolvo*, ut dicitur in absolutione peccatorum. A solo Pontifice dari potest absolutio censuræ per nutus & signa. Non est necesse in absolutione censuræ causam exprimere; nisi sint plures, & Superior intendit unam tantum per absolutionem auferre: potest enim una censura auferri aliâ remanente. Neque petens absolutionem ab una censura, remanet ab omnibus absolutus, quando Superior generalem impendit absolutionem; nam cum petitio sit limitata, limitata est etiam absolutio; remanet tamen peenitens absolutus à censuris oblitis in confessione generali, si confessus sit Sacerdoti habenti facultatem absolvendi à censuris, ex officio vel ex privilegio. *Ibid. punct. 5. num. 1. & seq.*

85. Habens jurisdictionem ordinariam, potest extra confessionem absolutionem censurarum conferre: quia sicut

extra confessionem potest ligare, ita etiam absolvere. Item habens facultatem absolvendi à censuris in foro conscientie potest ab iis absolvere extra confessionem. *Ibid. p. 6. n. 7. & 8.*

86. Pœnitens qui tempore Jubilæi confessus est censuræ & peccata reservata cum intentione consequendi Jubilæum, & præstandi cætera præscripta in Jubilæo, remanet absolutus, si obtentâ absolute aliquid omisit, v.g. jejunium, ratione cujus omissionis non consequitur indulgentiam, neque graviter peccat non præstando cætera requisita, etiam si id voluntariè faciat. *Ibid. n. 13. & 14.*

87. Absolutio censurarum, in rigore loquendo, potest validè ferri, non solum sub conditione de præsentibus & præteritis; sed etiam sub conditione de futuro, & etiam sub conditione impertinente; quamquam censura illicitè feratur de modo. *Ibid. punct. 7. num. 1.*

88. Absolutio censurarum dari potest *ad cautelam*, id est, dubitando sub hac conditione, si pœnitens indiget, vel si contraxerit; abundans enim cautela non nocet. Petens absolute censuræ, non fatetur censuram, sed solum indicat se habere conscientiam læsam, & fortè petere absolute ad cautelam. *Ibid. n. 2. & 3.*

89. Sicut censura impendi & extorqueri debet sine dolo, vel errore, ita etiam ejus absolutio: neque remanet absolutus is qui absolute extorsit per dolum versantem circa causam finalem. Idem dicendum de absolute data per vim, vel metum injuriosum cadentem in constantem virum; hæc enim invalida est, à quocumque metus incutiatur, modo incussus sit per ordinem ad extorquendam absolute. Præterea ille adhuc subjacet censuræ sub conditione lata, qui ante conditionis eventum per vim curavit revocari absolute: hæc enim revocatio invalida est. *Ibid. p. 8. n. 1. & seq.*

90. Habens facultatem ordinariam, vel delegatam, seu privilegium absolvendi absque limitatione satisfactæ partis, validè absolvit pœnitentem, qui nondum satisfecit parti læsæ. Ut autem sciatur, quando satisfactio imponatur tamquam conditio necessaria, attendenda sunt verba quibus conceditur privilegium cum limitatione. *Ibid. punct. 9. num. 1. & seq.*

91. Habens privilegium absolvendi, satisfactâ parte, potest absolvere eum qui parti non potest satisfacere; modo creditor non sentiat æquale damnum, & petitâ cautione pœnitentis

pœnitente, eum datâ occasione satisfactorum; & qui totam satisfactionem exhibere non potest, tenetur ad partem. *Ibid.*

n. 4. & seq.

92. Qui potestatem habet absolvendi sub hac conditione, *satisfacta parte*, potest statim absolvere excommunicatum qui dedit pecuniam Confessario, vel alteri viro probo, ut commodius restituatur: nam pœnitens hoc modo videtur satisfecisse. Idem dic quando per pœnitentem non stat. ne satisfaciat *Ibid.* n. 7. & 8.

93. Qui ligatur censurâ, donec satisfaciat, factâ satisfactione, requiritur adhuc absolutio, neque aliter haberetur apud Ecclesiam pro absoluto. *Ibid.* n. 10.

94. Ille dicitur absolvi in foro interiori, seu conscientia, qui absolvitur ab eo, cui Superior concessit facultatem absolvendi, salvo jure cognoscendi de illo delicto in foro exteriori, & de eo pœnam & satisfactionem imponendi. *Ibid.* punct. 10.

n. 1.

95. Absolutus in foro conscientia, non est denuò absolvendus, quando ejus crimen defertur ad judicem; & excommunicatus occultus absolutus in foro conscientia, potest se gerere tamquam si non esset excommunicatus. *Ibid.* n. 3. & 4.

96. Antequam absolutio censuræ impendatur, regulariter loquendo, præcedere debet petitio ipsius absolvendi; non quidem ex necessitate & essentia absolutionis, sed ex congruitate. Reo qui absolvitur, aliquando imponi potest pœna pecuniaria, solvenda si non paruerit: per se tamen loquendo non est imponenda, quia redolet suspicionem avaritiæ. *Ibid.* n. 4. & 5.

97. In absolutione, quæ in foro externo impenditur, servandæ sunt cæremoniæ præscriptæ *in cap. à nobis, de sent. excom.* videlicet levis percussio virgâ aut flagello super nudatos humeros viri, & non foemina, ob honestatem, quamdiu recitatur Psalmus *Miserere*, aut alius pœnitentialis; postmodum dicto *Gloria Patri*, &c. *Kyrie eleison*, &c. *Pater noster*, &c. versiculis *Salvum fac*, &c. absolvens hanc orationem recitat *Oremus, Deus cui proprium est misereri semper & parcere; suscipe deprecationem nostram, & hunc famulum tuum, quem excommunicationis sententia ligatum tenet, miseratio tua pietatis absolvat. Per Christum Dominum nostrum. Amen.*

Deinde absolutionis verba subjungit: *Auctoritate quâ fungor absolvo te à vinculo excommunicationis, quod incurri-*

si ob hanc vel illam causam, restituo te Sacramentis Ecclesie
& communioni fidelium, In nomine Patris, &c. Amen. Ista
men ceremonie non sunt de essentia absolutionis. *Ibid.*

A D D I T I O.

Censuræ positæ contra non revelantes id, quod à iudice
in eis proponitur, non comprehendunt nec litigantes, nec eos
qui probabiliter credunt rem illam ab eo, qui tenet, iustè pos-
sideri; nec illos, qui certò nesciunt, quod quaeritur; aut, si
sciunt, non possunt sine periculo magni damni denuntiare.

Vid. Navar. *c. 25. n. 46.* Fu. *ver. accusat. n. 29.*

Irretitus aliqua censura, etiam irregularitatis, ex homici-
dio vel excommunicatione, aut suspensione, potest celebrare
ne alioqui infametur.

Navar. *cap. 27. nu. 239.* nam lex naturalis de tuenda fama
potior est lege humanâ, cum Navar. sentit Victor *de excom. n.*
13. Angl. *de Eucharistia pag. 101.* Lopez. *p. 2. cap. 93. in fin.* Cor-
dub. q. 142. tres refert sententias, & pro hac citat Castro *l. 2. a.*
ult. de leg. pæn. & Sylvest. si hanc sequeris, infamie periculum
debet esse probabiliter certum. Covarr. *in c. alman. l. p. §. 1. n.*
3. & §. 2. n. 11. & Graff. *l. c. 12. nu. 15.* *Decis. aur. id non conde-*
dunt. Sor. ult. d. 18. q. 2. art. 5. coll. 17. hoc semel permittere
ad grave scandalum tollendum.

Census.

Vide v. *Vfura.*

1. Nomine *census* intellige jus percipiendi certam pensio-
nem ex re alterius frugifera, sive ea pensio sit fructuaria, sive
pecuniaria. Duplex est census, consignativus, & reservativus:
qui est contractus, quo quis transfert rem suam in alterum
quoad dominium directum vel utile, reservatâ sibi annuâ
pensione. Census verò consignativus est contractus, quo
quis alteri vendit jus percipiendi annuam pensionem, super
rebus suis, aut super persona. Et hic census triplex est; rea-
lis, personalis, & mixtus. Realis fundatur in re ipsa, ut in agrò,
vineâ, &c. Personalis in persona, quatenus talis persona po-
test aliquid acquirere proprio labore industriaque: census
verò mixtus fundatur super re & persona, Præterea census
alius